

L.dz. 315/ZG/2022

Warszawa, dnia 16 maja 2022 rok

Pan
Piotr Uściński
Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Rozwoju i Technologii

**UWAGI do PROJEKTU NOWELIZACJI USTAWY O PLANOWANIU PRZESTRZENNYM
i ZAGOSPODAROWANIU TERENU ORAZ NIEKTÓRYCH INNYCH USTAW**

Do udostępnionej na portalu ministerstwa wersji z dnia 22.04.2022 r. Projektu nowelizacji Ustawy o Planowaniu Przestrzennym i Zagospodarowaniu Terenu oraz prezentowanych tam załączników i projektów Rozporządzeń związanych z wprowadzeniem nowelizacji przedstawiam poniżej swoje uwagi i komentarze.

Uwzględniam również wnioski z dyskusji na spotkaniu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii z udziałem Ministra Piotra Uścińskiego i Dyr. Dep. Planowania Przestrzennego w dniu 12.05.2022 r., z zapowiedzią zweryfikowania kilku zapisów ustawy budzących największe zastrzeżenia.

CZĘŚĆ I – UWAGI OGÓLNE:

Nowelizacja ustawy jest niewątpliwie krokiem we właściwą stronę i stwarza szansę wyeliminowania defektów funkcjonowania dotychczasowej ustawy w sferze planowania i zagospodarowania przestrzennego, w tym również zjawisk patologicznych, które zaistniały w kształtowaniu przestrzeni, wbrew intencjom autorów ustawy.

- Przyjmujemy do wiadomości, że wybór trybu „nowelizacji” ustawy, a nie jak w przypadku Ustawy Prawo Budowlane – nowej ustawy, zastępującej dotychczasową, miał swoje inne uwarunkowania. Powoduje to jednak na ograniczenia w bardziej radykalnym podejściu w uzdrowienie funkcjonujących od 2003 r. przepisów, a także w uproszczeniu zapisów w tekście samej ustawy, w wielu przypadkach skomplikowanych w odczycie dla osób spoza branży środowiska urbanistów i prawników.
- Wprowadzenie Planu Ogólnego jako aktu prawa miejscowego w miejsce Studium..., ale bez konsekwencji finansowych należy uznać za pozytywne działanie. Część problematyki dot. opisu i wyznaczania stref planistycznych przekierowano z ustawy do rozporządzeń ministra, co jest pozytywnym ruchem dla uelastycznienia ujmowanych tam regulacji, możliwych do modyfikacji w przyszłości w zależności od zmieniającej się uwarunkowań rozwoju kraju lub gminy, uwarunkowań demograficznych, technologicznych, decyzji politycznych lub innych. Dotyczy to również sposobu wyznaczania terenów przestrzeni pod zabudowę mieszkaniową, przy próbach kontrolowania rozlewaniu się zabudowy na tereny niezurbanizowane.
- Zapowiedź obligatoryjności wykonania Planów Ogólnych dla wszystkich ponad 800 gmin budziła duże obawy o wykonalność tego założenia. Przyjmujemy do wiadomości, że jest to następstwo ustaleń na poziomie negocjacji z Komisjami Unii Europejskiej. Dla uprawdopodobnienia wykonania tej ilości planów ogólnych sugerujemy, aby przynajmniej dla planów dot. gmin wiejskich i małych gmin miejsko-wiejskich (ok. 300-350 szt.) opracować wytyczne ministerialne z propozycjami uproszczenia zakresu planów ogólnych do niezbędnego minimum, co można wyinterpretować z obecnych zapisów, z importem części ustaleń z przyjętych tam studium, w dostosowaniu do lokalnych uwarunkowań i specyfiki. Do rozważenia umożliwienia opracowania dla gmin wiejskich i wiejsko-miejskich wspólnych planów ogólnych.

- Ograniczenie stosowania decyzji o warunkach zabudowy (WZ) do stref uzupełniającej zabudowy i terenów wskazanych w planie ogólnym, a także sposób wyznaczania tych stref uznajemy za krok w dobrym kierunku. Wydłużenie ważności decyzji WZ do 5 lat (do doprecyzowania – termin jako wystąpienie o wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę) jest spełnieniem wniosków z konsultacji, popartych analizą obecnych terminów administracyjnych, szczególnie w przypadku zastosowania procedur środowiskowych)
- Nie zdecydowano się w projektowanej nowelizacji na eliminację nakładających się zakresem procedur planowania i zlikwidowanie niektórych nich jak np. Planu Rewitalizacji czy „Ustawy Krajobrazowej”. Było to możliwe przy wprowadzeniu **Zintegrowanego Projektu Inwestycyjnego**, jako szczególnej formy planu miejscowego, który mógłby zastąpić w/w procedury planistyczne. ZPI w konsekwencji zastępuje dotychczasową ustawę z dnia 5 lipca 2018 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących, która traci moc z dniem wprowadzenia nowelizacji ustawy o PPIZT, co należy uznać za pozytywny krok w kierunku eliminacji „spec ustaw”.
- Pozytywnie odbieramy wprowadzenie trybu uproszczonego dla zmian w planowaniu miejscowym, ograniczonych oddziaływaniem do granic planu. Uprości to modyfikację tych fragmentów istniejących planów, dla których takie zmiany będą uznane za konieczne w wyniku sprostowania błędów w zapisach lub postulowanych uzasadnionych zmian w czasie obowiązywania planów.
- W części dot. ustalania standardów gminnych, jako obligatoryjne ograniczenie dostępności do szkół i terenów zieleni, a pozostałe jako fakultatywne do ustalenia przez gminy jest dobrą propozycją.
- Przyjmujemy zapowiedź autorów nowelizacji ustawy, że załączniki dot. między innymi określania zawartości stref podstawowych i uzupełniających, oraz sposobu wyznaczania chłonności terenu i zapotrzebowania na tereny urbanizowane będą poddane weryfikacji z prezentacją modelowania na przykładzie kilku konkretnych gmin. Za pozytywne uznaję wprowadzenie w przedstawionym wzorze obliczeniowym współczynnika tolerancji umożliwiającego bardziej elastyczne programowanie zapotrzebowania na nowe tereny mieszkaniowe
- Sposób zapłaty z tytułu wzrostu wartości gruntu obligatoryjne, w wyniku wejścia w życie planu miejscowego wymaga korekty i uzupełnień, z wyeliminowaniem decyzyjności uznaniowej wójta, burmistrza lub prezydenta. Jest to niezbędne dla uniknięcia podejrzeń korupcyjnych i zjawisk patologicznych, które mogą występować przy pozostawieniu zapisów w obecnej formie.
- Korekty wymagają też zapisy dot. procedury wprowadzeniu **Zintegrowanego Projektu Inwestycyjnego**. Udział wpływu konsultacji społecznych w tej procedurze winie być ograniczony, jeśli efektem tego ma być zobowiązania do zawarcia umowy urbanistycznej, w której inwestor ponosi koszty określone w umowie na rzecz gminy. Również pożądane jest opracowanie wytycznych w jakim zakresie wskazane jest obciążanie inwestycji (a tym samym wzrostu kosztu m² pow. użytkowej np. mieszkań) w przypadku nadmiernych żądań obciążenia inwestora. Ułatwi to przebieg procesu negocjacji prowadzący do zawarcia umowy urbanistycznej, niwelując z negocjatorów podejrzeń korupcyjne. Skala obciążeń w umowie urbanistycznej na przykładzie innych krajów i obecnej praktyki w nieformalnie obecnie zawieranych umowach gminy z inwestorami, nie powinna przekraczać 10-15 % kosztu realizacji inwestycji, lub odnosić się do wysokości zapłaty z tytułu wzrostu wartości terenu w wyniku wejścia w życie planu.
- Wnioskujemy, aby prognozy **oddziaływania na środowisko** opracowywane na etapie opracowywania planów miejscowych lub zintegrowanego planu inwestycyjnego zawierały ustalenia dotyczące ochrony środowiska, do spełnienia w projektach budowlanych a tym samym mogły wyeliminować konieczność występowania na etapie wniosku o WZ lub o pozwolenie na budowę o **Ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko** (zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 2373 i 2389). Obecne przepisy, nakazujące występowanie o uzyskanie decyzji o **oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko** przy uwarunkowaniach realizacji inwestycji, są niepotrzebnym dublowaniem procedur, generującym koszty i przedłużającym czas oczekiwania na pozwolenie na budowę (dotyczy to terenów powyżej 2 lub 4 ha oraz garaży o powierzchni powyżej 5000 m² pow. całkowitej (na ok 150-180 samochodów). Jest to jeden z istotnych elementów komplikujących procedury.

- Z satysfakcją należy przyjąć, że do proponowanej nowelizacji ustawy w wersji z dnia 22.04.2022 wprowadzono część korekt i uzupełnień jako efekt dyskusji i uwag do przedłożonej wersji z dnia 30.12.2021 r. artykułowanych m.in. na forum GKUA i środowiskowych spotkań konsultacyjnych. Listę korekt i uzupełnień, które nadal uznajemy za niezbędne, szczególnie dot. doprecyzowania definicji pojęć używanych w projekcie nowelizacji ustawy oraz uzupełnień zapisów i modyfikacji fragmentów tekstu, załączamy w części II.

CZĘŚĆ II – UWAGI SZCZEGÓŁOWE do projektu nowelizacji ustawy, które naszym zdaniem są niezbędne do wprowadzenia lub do korekty.

Poniżej fragmenty tekstu z projektu nowelizacji ustawy z dnia 22.04.2022 r. z propozycją korekty zapisów.

Kolorem czerwonym zaznaczono niezbędne naszym zdaniem uzupełnienia.

Komentarz autorski zapisano kursywą (Uwaga MŚ)

DEFINICJE

Art. 2

- 12) „działce budowlanej” - należy przez to rozumieć nieruchomości gruntową **lub jej części**, lub działkę gruntu, **jej części lub kilka działek**, której wielkość, cechy geometryczne, dostęp do drogi publicznej oraz wyposażenie w urządzenia infrastruktury technicznej spełniają wymogi realizacji obiektów budowlanych wynikające z odrębnych przepisów i aktów prawa miejscowego

(Uwaga MŚ: przy takim zapisie, bez wprowadzenia określenia „lub jej części”, urzędy interpretują działkę budowlaną wg granic geodezyjno-własnościowych. Należy dodać, że działką budowlaną może być również część działki ewidencyjnej. Takie sytuacje występują w przypadku dużych działek ewidencyjnych, które tylko w części mają być przedmiotem inwestycji.)

- 29) „wysokość zabudowy” – należy przez to rozumieć różnicę pomiędzy wysokością:
- a) najwyższej położonego punktu budynku na dachu, ścianie lub attyce,
  - b) najwyższej położonego punktu budowli
- a średnią wysokości najniższego i najwyższego poziomu terenu mierzoną na obwodzie ścian zewnętrznych rzutu poziomego obiektu budowlanego; **przy czym za poziom gruntu rodzimego uznaje się również poziom wypełnienia zagłębienia na działce w stosunku do terenu otaczającego lub projektowane wypoziomowanie nachylenia na spadku terenu.**

(Uwaga MŚ: Wnosimy o uwzględnienie zgodnie z obecnym orzecnictwem sądowym aby poziom terenu odnosił się do możliwości kształtowania projektowanego terenu lub urzędzonego terenu, szczególnie w sytuacji gdy mamy nachylenia na spadku terenu lub lokalne zagłębienia w stosunku do otoczenia.

- 30) „intensywności zabudowy” – należy przez to rozumieć stosunek sumy powierzchni wszystkich kondygnacji **nadziemnych** budynków zlokalizowanych na działce budowlanej, do powierzchni tej działki budowlanej; **o ile w dotychczasowych planach miejscowych nie ustalono inaczej**

(Uwaga MŚ: Dla planowania przestrzennego określanie w planach miejscowych powierzchni podziemnej nie ma uzasadnienia. Przy postępie technologicznym związanym z ekokonwersją, redukcją emisji CO₂, odchodzeniem od źródeł energii odnawialnych, z koniecznością wprowadzaniem kubatur w podziemiu dla lokalizacji urządzeń technologii pomp ciepła, magazynów energii, zbiorników dla odzysku wód ze ścieków t.zw. „szarej wody”, dodatkowych urządzeń związanych z elektro mobilnością, uwarunkowań w projektowaniu garaży wg zmiennych warunków technicznych i bilansu miejsc parkingowych określanych w planach, proponujemy rezygnację z kalkulacji powierzchni podziemnej przez autorów planu – jako nie mających w tej materii kompetencji i możliwości określenia potrzebnej powierzchni na etapie opracowań urbanistycznych.)

(Uwaga MŚ: Argument, że chroni się w ten sposób wody podziemne – nie ma uzasadnienia; ekonomiczny czynnik kosztu budowy podziemia, jako pochodną funkcji nadziemnej, średnio co najmniej trzykrotnie droższy - jest wystarczającym czynnikiem ograniczającym zabudowę w podziemiu do niezbędnego minimum, przy spełnieniu warunków technicznych dla lokalizacji funkcji pomocniczych, nie ingerujących

w przestrzeń nadziemną)

(Sformułowanie „o ile w dotychczasowych planach miejscowych nie ustalono inaczej daje możliwość właściwej interpretacji zapisów planów, gdzie autorzy planów określili w planach po 2010 r rozróżnienie na intensywność nadziemną i podziemną. Wprowadzenie tego uszczegółowienia zatrzyma dalsze uchylanie przez sądy zapisów w istniejących planach podważających wprowadzoną przez autorów planów własną „nadziemną” definicję intensywności.)

- 31) ~~„nadziemnej intensywności zabudowy” – należy przez to rozumieć stosunek sumy powierzchni nadziemnych kondygnacji budynków zlokalizowanych na działce budowlanej, do powierzchni tej działki budowlanej;~~

(Uwaga MŚ: Przy przyjęciu definicji skorygowanej wg w/w pkt 30) nie jest potrzebna definicja w pkt 31.)

- 32) „powierzchni kondygnacji” – należy przez to rozumieć powierzchnię rzutu poziomego kondygnacji, mierzoną po zewnętrznym obrysie ścian zewnętrznych budynku; **nie przekrytą i nie zabudowaną stałymi przegrodami budowlanymi, (bez balkonów, loggii i tarasów)**

(Uwaga MŚ: niezbędne jest doprecyzowanie sposobu obliczania pow. kondygnacji, inaczej rozumiane w kontekście posiłkowania się normą PN-ISO 9836., która została przywołana w całości w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju z dnia 11 września 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanej. Dodatkowo apelujemy o korektę w/w Rozporządzeniu poprzez usunięcie przywołania normy PN-ISO 9836 jako podstawy do obliczania powierzchni całkowitej, z **wyłączeniem balkonów, loggii i tarasów** – jako nie przekrytych i nie zabudowanych jednocześnie))

- 33) „kondygnacji nadziemnej” – należy przez to rozumieć kondygnację usytuowaną powyżej kondygnacji zagłębionej poniżej poziomu przylegającego do niej terenu co najmniej w połowie jej wysokości w świetle.”; **przy czym za poziom gruntu rodzimego uznaje się również poziom wypełnienia zagłębienia na działce w stosunku do terenu otaczającego działkę, lub projektowane wypoziomowanie nachylenia na spadku terenu.**

(Uwaga MŚ: w wielu przypadkach niemożliwa stanie się zabudowa tarasowa, wbita w skarpę lub kiedy inwestor chce ukształtować przestrzeń zielonego dachu w taki sposób, żeby móc wchodzić z poziomu terenu zielonym ogrodem (terenem) na dach. W związku z powyższym postulujemy, wzorem obecnej treści przepisów, że definicja kondygnacji nadziemnej i podziemnej odnosi się do projektowanego lub urządzonego terenu, szczególnie w sytuacji gdy mamy nachylenia na spadku terenu lub lokalne zagłębienia w stosunku do otoczenia.

OPŁATY Z TUTUŁU WZROSTU WARTOŚCI TERENU PO WEJŚCIU W ŻYCIE PLANU MIEJSCOWEGO

Art. 37.

6. Wójt, burmistrz albo prezydent miasta ustala opłatę, o której mowa w art. 36 ust. 4, w drodze decyzji.
- 6a. Wójt, burmistrz albo prezydent miasta, na wniosek będącego osobą fizyczną właściciela albo użytkownika wieczystego nieruchomości:
- 1) rozkłada zapłatę opłaty, o której mowa w art. 36 ust. 4, na nie więcej niż 360 miesięcznych rat – w przypadku, gdy właściciel albo użytkownik wieczysty w okresie 3 lat przed dniem, w którym plan miejscowy albo jego zmiana stały się obowiązujące, stale zamieszkiwał na tej nieruchomości;
  - 2) **zawieszają** ~~umarza~~ opłatę, o której mowa w art. 36 ust. 4 – w przypadku, gdy właściciel albo użytkownik wieczysty otrzymuje zasiłek stały w rozumieniu ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268) oraz w okresie 3 lat przed dniem w którym plan miejscowy albo jego zmiana stały się obowiązujące, stale zamieszkiwał na tej nieruchomości

Okres zawieszenia wygasa w dacie sprzedaży, zmiany właściciela terenu lub uzyskania decyzji o pozwoleniu na budowę. Opłata o której mowa w art. 36 ust. 4 jest powiększona o odsetki ustawowe za okres zawieszenia powyżej 180 miesięcznych rat.

3) rozkłada zapłatę opłaty, o której mowa w art. 36 ust. 4, na nie więcej niż 360 miesięcznych rat powiększonych o odsetki ustawowe, dla każdego innego właściciela niż wymienionych w pkt 1) lub 2)

(Uwaga MŚ: Powyższe sformułowania odbierają decyzyjność uznaniową wójta, burmistrza lub prezydenta. Jest to niezbędne dla uniknięcia podejrzeń korupcyjnych i zjawisk patologicznych, mogą wystąpić przy pozostawieniu zapisów w obecnej formie.)

(Uwaga MŚ: Sposób zapłaty z tytułu wzrostu wartości gruntu w wyniku wejścia w życie planu miejscowego jest obligatoryjny dla wszystkich właścicieli gruntu i przypisany do terenu, z możliwością rozłożenia lub zawieszenia zapłaty w zależności od sytuacji ekonomiczno-socjalnej właścicieli.)

PROCEDURA ZINTEGROWANEGO PLANU INWESTYCYJNEGO

Art. 37eb. 1. Do wniosku, o którym mowa w art. 37ea ust. 1, dołącza się:

1) projekt zintegrowanego planu inwestycyjnego z ~~prognozą oddziaływania na środowisko i prognozą skutków finansowych;~~

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządza się po zawarciu umowy urbanistycznej w ramach projektu zintegrowanego planu inwestycyjnego.

- *(propozycja uzupełnień)*

Art. 37ec. 1. Jeżeli rada gminy wyraziła zgodę na przystąpienie do sporządzenia zintegrowanego planu inwestycyjnego, wójt, burmistrz albo prezydent miasta, kolejno:

- 1) prowadzi z inwestorem, a w przypadku, o którym mowa w art. 37ed ust. 4, również z osobą trzecią, negocjacje w zakresie treści projektu umowy urbanistycznej oraz projektu zintegrowanego planu inwestycyjnego;
- 2) sporządza projekt zintegrowanego planu inwestycyjnego wraz z uzasadnieniem oraz prognozą oddziaływania na środowisko uwzględniając wynik negocjacji, o których mowa w pkt 1;

2a) Prognozę oddziaływania na środowisko wraz z Oceną oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 2373 i 2389), sporządza się po zawarciu umowy urbanistycznej w procedurze projektu zintegrowanego planu inwestycyjnego i jest ona podstawą do opracowania projektu budowlanego spełniającego uwarunkowania oceny i wystąpienia o uzyskanie decyzji o pozwolenia na budowę.

Art. 37ee. W negocjacjach poprzedzających zawarcie umowy urbanistycznej bierze udział osoba wyznaczona przez radę gminy, a w przypadku gdy rada gminy nie wyznaczy takiej osoby – przewodniczący rady gminy.

(Uwaga MŚ: Ze względu na uwarunkowania prowadzenia negocjacji możliwość obciążenia inwestora kosztami umowy urbanistycznej i profitów jakie Gmina może uzyskać na inwestycje ogólnospołeczne i inne należałoby określić w ramach ; np. 10-15% kosztu inwestycji – jako równowartość zrealizowanej inwestycji lub do 20 % wartości terenu oddawanego na cele publiczne takie jak; drogi publiczne, inwestycje infrastruktury miejskiej lub/i socjalnej. Do rozważenia – ustalania wysokości nakładów w odniesieniu do renty planistycznej ok której mowa w art. 36 ust. 4. Brak narzuconych ustawowo regulacji ram zobowiązań w negocjacjach dla obu stron będzie obciążone podejrzaniem korupcyjnym i hamulcem we wprowadzaniu tej formy planowania. Powyższe regulacje można by wprowadzić w postaci wytycznych lub zaleceń ujętych w Rozporządzeniu ... lub załącznikach).

Art. 37ed.

1. Przez umowę urbanistyczną inwestor może zobowiązać się na rzecz gminy, w szczególności do:
  - 1) realizacji inwestycji uzupełniającej;
  - 2) przekazania nieruchomości stanowiących część przedmiotu inwestycji głównej;

- 3) pokrycia całości lub części kosztów realizacji inwestycji uzupełniającej, w tym do zapłaty ceny za nieruchomości, o której mowa w ust. 4;
  - 4) pokrycia całości lub części poniesionych przez gminę kosztów uchwalenia zintegrowanego planu inwestycyjnego, w tym kosztów realizacji roszczeń, o których mowa w art. 36 ust. 1 i 3.
2. Przez umowę urbanistyczną gmina może:
- 1) zobowiązać się w szczególności do realizacji inwestycji uzupełniającej, jeżeli wchodzi ona w zakres zadań własnych gminy;
  - 2) zwolnić w całości lub w części inwestora z opłaty, o której mowa w art. 36 ust. 4.
  - 3) **oddania w użytkowanie wieczyste gruntów stanowiących część przedmiotu inwestycji głównej lub towarzyszącej, jeżeli grunty te stanowią własność gminy;**
  - 4) **pokrycia części kosztów realizacji inwestycji towarzyszących lub innych obiektów niezbędnych do zapewniania realizacji infrastruktury technicznej, komunikacyjnej lub infrastruktury społecznej albo pokrycia części kosztów wynagrodzenia za nieruchomości, o której mowa w ust. 3;**
5. Jeżeli umowa urbanistyczna zobowiązuje do zbycia rzeczy, w umowie urbanistycznej określa się zasady tego zbycia **oraz warunki odstąpienia od umowy urbanistycznej, uchylecia lub zmiany zintegrowanego planu inwestycyjnego.**
10. Jeżeli zintegrowany plan inwestycyjny zostanie uchylony lub zmieniony przed upływem 5 lat od dnia jego wejścia w życie zintegrowanego planu inwestycyjnego **z powodu nie podjęcia realizacji tego planu lub nie realizowania umowy infrastrukturalnej**, strony umowy urbanistycznej mogą w terminie 6 miesięcy od dnia uchylecia lub zmiany zintegrowanego planu inwestycyjnego odstąpić od umowy urbanistycznej.

(Uwaga MŚ: Propozycja współpracy z gminą powinna uwzględniać i możliwości podejmowania zobowiązań gminy, gdy inwestycje celu głównego i inwestycje własne gminy mogą się uzupełniać).

Z poważaniem,

Mariusz Ścisło
Pełnomocnik ZG SARP ds. legislacji

Do wiadomości:

Michał Gil
Dyrektor Departamentu Planowania Przestrzennego
w Ministerstwie Rozwoju i Technologii
e-mail: sekretariatDPR@mrit.gov.pl